

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
135 81 Tyresö

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-06-13

1 (4)
Tyresö
Dnr 2017/BUN 0159

Skolinspektionen
Dnr 43-2017:5909

**Svar med anledning av Skolinspektionens
granskning av kommunal
pedagogisk verksamhet - grundsärskola,
uppföljning januari 2019**

Beskrivning av ärendet

Skolinspektionen har under våren 2018 genomfört tillsyn i Tyresö kommun avseende förskola, grundskola, grundsärskola och fritidshem.

Skolinspektionen bedömde att det i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete saknades uppföljning av grundsärskolans resultat av såväl elevernas upplevelse av trygghet och studiero som av kunskapsresultat, samt analys av bakomliggande orsaker och beslut om utvecklingsåtgärder avseende grundsärskolan. En viss uppföljning av trygghet och studiero genomförs, men uppföljningen innefattar inte elevernas upplevelse av trygghet och studiero utan endast vårdnadshavarnas åsikter om dessa områden. Dokumentation av ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå saknas.

Tyresö kommuns svar på Skolinspektionens föreläggande vad beträffar grundsärskola sändes in den 25 oktober 2018. Svaret delgavs också barn- och utbildningsnämnden och informerades om på nämndsammanträdet den 24 oktober 2018.

Den 10 januari 2019 genomförde Skolinspektionen en uppföljning i form av två intervjuer, dels med representanter från barn- och utbildningsnämnden och dels med representanter från barn- och utbildningsförvaltningen.

Skolinspektionens uppfattning var att Tyresö kommun behövde förlängd tid att åtgärda de brister som konstaterats i beslut 2017: 5909 (grundsärskola). Flera planerade åtgärder var ännu ej genomförda.

Senast den 3 juni 2019 skulle vidtagna åtgärder för de brister som konstaterats i nämnda beslut redovisas. Anstånd begärdes och beviljades till den 14 juni 2019.

Nedan följer Tyresö kommuns svar på Skolinspektionens föreläggande vad beträffar vidtagna åtgärder gällande grundskolan. Svaret kommer också att delges barn- och utbildningsnämnden.

Grundsärskola

Förelägganden nedan åtgärdas på följande sätt;

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Grundsärskolan ska ge elever med en intellektuell funktionsnedsättning utbildning anpassad till elevens förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Tyresö kommun har två grundskolor, Stimmets grundskola och Nyboda grundskola med 43 respektive 16 elever.

- Huvudmannen ska följa upp grundskolans kunskapsresultat samt elevernas upplevelse av trygghet och studiero

Nämndmål;

- Barn-och utbildningsnämndens verksamheter ska främja trygga förhållanden för lärande och utveckling
- I barn-och utbildningsnämndens verksamheter är barn och elever medskapare i sin egen utveckling
- Barn-och utbildningsnämndens verksamheter främjar hållbar infrastruktur för det livslånga lärandet

- Ett förebyggande och hälsofrämjande perspektiv ska prägla verksamheterna för att motverka fysisk och psykisk ohälsa bland barn och elever.

Nämnduppdrag, nämndplan 2019

- Förtydliga och stärka det systematiska kvalitetsarbetet
- Kompetensutveckling och rekrytering
- Kartlägga och utveckla strategier för ökad trygghet
- Stärka insatser för att tillgängliggöra förskolor och skolor för barn i behov av särskilt stöd.

Uppföljning och analys av kommunens grundsärskolor försvårades 2018 då kunskapsresultaten ej särredovisades på kommunens två grundsärskolor läsåret 2017/2018. Detta har åtgärdats. Både Stimmets grundsärskola och Nyboda grundsärskolan har redovisat tydliga planer för systematisk uppföljning av kunskapsresultat, kunskapsutveckling, social utveckling och närvaro. Elevernas måluppfyllelse sammanställs på skolnivå på ett sådant sätt att rektor tillsammans med lärare och övrig personal kan analysera resultaten. Det görs regelbundet under läsåret.

Förvaltningens enkät till vårdnadshavare i kommunens två grundsärskolor har genomförts under våren 2019. Svarsfrekvensen har i år ökat markant till 81 procent att jämföra med 43 procent år 2017. Detta visar att insatser för att öka svarsfrekvensen varit lyckosamma. 2018 genomförde förvaltningen inte någon enkät i grundsärskolan. Enkäten för grundsärskolan har en annan struktur än den enkät som skickats ut till de andra verksamheterna. Därför presenteras några av resultaten enskilt och inte i målområden i förvaltningens rapport av elev- och föräldraenkäter. Dock rör frågeställningarna samma områden och de valda resultaten är jämförbara med övriga verksamheters resultat i förskolor och skolor.

De frågeområden som inom grundsärskolan fått högst resultat är trygghet där 80 procent vårdnadshavare upplever att sitt barn är tryggt i grundsärskolans verksamhet. 76 procent uppger att deras barn trivs i grundsärskolan och hela 92 procent upplever att personalen bemöter deras barn på ett positivt sätt. Gällande den övergripande nöjdheten för grundsärskolan och dess fritidshem uppger 81 respektive 82 procent av vårdnadshavare sig nöjda med verksamheten.

Inom grundskolan såväl som grundsärskolan skönjs mönstret med lägre resultat i förhållande till arbetsro och elevernas delaktighet och inflytande. 42 procent av grundsärskolans vårdnadshavare upplever att det är arbetsro i sitt barns klassrum. På frågan om deras barn är med och planerar skolarbetet utifrån sina förutsättningar instämmer 54 procent av vårdnadshavarna för grundsärskolan med påståendet och 39 procent upplever att barnen får vara med att planera i fritidshemmets verksamhet.

Skolinspektionens Skolenkät VT 2019 har en svarsfrekvens på 42 procent, vilket försvårar jämförelse med förvaltningens egen. Vi kan se överensstämmelser mellan enkäterna, men generellt sett ett sämre resultat i Skolinspektionens enkät.

Kommunens två grundsärskolor har genomfört elevenkäter på resp. skola framför allt gällande trygghet och studiero.

Stimmets grundsärskola har genomfört tre olika enkäter, en till de yngre eleverna, en till de äldre och en där eleverna fått stöd av personal att besvara enkätfrågorna. Nyboda grundsärskola har genomfört enkäten ”Trygg i Nyboda”, en enkät som genomförs för hela skolan, grundskola och grundsärskola.

Vad beträffar trygghet och trivsel så stämmer elevernas svar överens med vårdnadshavarnas. De flesta eleverna känner sig trygga, trivs och är nöjda med sin skola. Några otrygga platser har identifierats.

Sammanställningar och analyser av ovan bildar underlag för resultatdialoger. .

Sedan 2017 har alla Tyresös kommunala skolor arbetat med resultatdialoger.

I resultatdialogerna skapas analys i dialog med verksamheten och förvaltningen.

Fyra gånger per läsår bedömer pedagogerna eleverna i Tyresö kommunala grundskolor. Efter varje bedömningstillfälle träffas skolchef samt verksamhetsutvecklare representanter från berörd skola. Vid dessa möten med skolledare samt övrig personal med ansvar för elevernas kunskapsutveckling till exempel förstelärare, analyseras resultat samt utvärderas tidigare insatser som gjorts utifrån resultatsammanställning. Vid dessa resultatdialoger analyseras områdena elevers kunskapsresultat, kränkingsanmälningar, elevfrånvaro, enhetens ekonomiska resultat samt fritidshemmets verksamhet/aktiviteter.

Efter att alla skolor haft sina dialogsamtal gör skolchef tillsammans med verksamhetsutvecklare en sammanställning som redovisas till nämndordförande samt 1:e vice ordförande. Även detta sker fyra gånger per år.

De resultatdialoger som genomfördes under november månad 2018 hade som utgångspunkt det som framkommit vid vårens inspektion och skolornas

utvecklingsarbete och åtgärder. I resultatdialogen i januari följdes detta upp. Bland annat diskuterades effekterna av reviderad läroplan, utvärdering per ämnesområde, utökat samarbete grundskolorna emellan

Barn- och utbildningsförvaltningen har upprättat delårsrapport 1 för perioden januari – april 2019 för barn- och utbildningsnämnden och omfattar verksamhetsområde 1 Förskola och pedagogisk omsorg samt verksamhetsområde 2 Grundskolan inklusive grundsärskola och fritidshem. Delårsrapporten innehåller även en prognos för helåret 2019, uppföljning av mål och särskilda uppdrag samt verksamhetsuppföljning, allt redovisat per verksamhetsområde. Förvaltningens uppdrag är att se till att de av kommunfullmäktige fastställda målen uppnås samt att planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs.

Rekryteringsläget för grundskola såväl som för grundsärskolan är ansträngt, bristen på utbildade pedagoger är påtaglig i Stockholms län. Andelen behöriga pedagoger är på samma nivå som de senaste åren.

Delårsrapporten biläggs. (se bilaga)

I medarbetarenkäten 2018 visar resultaten att pedagogerna är nöjdare än vid tidigare mätning som gjordes 2016. Bland annat kan fler rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare och fler tycker att de har tydliga mål att arbeta mot inom sitt område.

- Huvudmannen ska analysera de bakomliggande orsakerna till resultaten och planera för och genomföra utvecklingsåtgärder utifrån analysen.

Åtgärder som är genomförda innebär en tydligare struktur för det systematiska kvalitetsarbetet och ett särskiljande från grundskolan i uppföljning, utvärdering och redovisning av resultat. Resultat och analys på individ-, grupp och organisationsnivå lyfts i elevhälsoteamen på skolorna. Att följa upp elevernas lärande och sociala utveckling är en process som ständigt utvärderas och omprövas. Det vi kan se är att grundsärskolan har fått en tydligare roll i kommunen

Det är viktigt att känna sig delaktig i verksamheten. Genom tydlig information om vad man faktiskt kan vara med och påverka och genom tillgängliga samverkanskanaler ökar delaktigheten. Enligt de senaste elev- och föräldraenkäterna går att utläsa att delaktighet är ett förbättringsområde.

Höstterminen 2018 infördes den digitala lärplattformen Vklass (ersatte Unikum) i samtliga kommunala grundskolor inklusive grundsärskolan. Vårdnadshavare kan där på ett enkelt sätt följa sitt barns utveckling och få all viktig information från lärare och skola.

Miljön i grundskolan och grundsärskolan inklusive fritidshemmen ska vara trygg, inkluderande och inspirerande. Det gäller såväl fysisk trygghet som den psykosociala miljön. Kränkningar får inte förekomma, alla elever ska bli sedda och känna sig trygga. Miljön ska präglas av arbetsro och bidra till lust att lära och utvecklas. Samtliga elever ska vara trygga i skolan.

Tryggheten för eleverna i grundsärskolan bedöms vara god. Under läsåret 2018/2019 har grundskolorna inklusive grundsärskolorna haft ett prioriterat utvecklingsarbete med revidering av gemensam mall för en likabehandlingsplan. Strukturen i planen är nu samma för alla skolor i Tyresö, för att underlätta för utvärdering och prioritering av insatser, samt en arbetsgång inte minst för ett aktivt förebyggande arbete. Kartläggning genom likabehandlingsarbetet påverkar troligtvis tryggheten positivt. En hemsida har skapats med syfte att fungera som en verktygslåda där rektorer och skolpersonal hittar information om allt som rör skolornas likabehandlingsarbete. På hemsidan kan man även hitta konkreta förslag på hur skolor kan arbeta med värdegrundsuppdraget, hur lagstiftningen ser ut och hur man kan arbeta främjande och förebyggande mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Genom en gemensam hemsida är det även lättare att skapa likvärdighet för kommunens skolor.
<https://sites.google.com/utb.tyreso.se/tyresokommunikabehandling/start sida>

Andelen kränkningar till huvudman har ökat, vilket ses som en följd av arbetet med likabehandlingsplanen och visar att medvetenheten har ökat kring arbetet med kränkningar.

Grundsärskolornas egna elevenkäter visar att de flesta eleverna känner sig trygga i skolan. Det allra lägsta resultatet i både grundskola och grundsärskola rör arbetsro. Det är främst vårdnadshavarna som upplever en bristande arbetsro i klassrummen. Det resultatet kan vara ett uttryck för skolans utmaning att möta barn i behov av särskilt stöd.

Höstterminen 2018 påbörjades en långsiktig satsning på att öka tillgängligheten i skolan. Struktur och tydlighet i både den fysiska och den sociala miljön ska leda

till en så kallad NPF-säkring som gynnar alla elever. Alla Tyresös kommunala grundskolors elevhälsoteam utbildades under hösten 2018 i SPSMs tillgänglighetsmodell. Till hösten 2019 utökas den satsningen till att omfatta också förskolan. Med hjälp av modellen har sedan elevhälsoteamet involverat all personal på skolan. En genomlysning av nuläget har gjorts och skolorna har arbetat med att ta fram en handlingsplan som innehåller åtgärder för att NPF-säkra skolan. Detta är något som all personal (inklusive grundsärskolans personal) har varit involverade i. Skolornas handlingsplaner kommer att sammanställas och analyseras av centrala barn- och elevhälsan under juni månad 2019.

Barn- och elevhälsans psykologer samt resurs- och utvecklingscentrum (RUC), erbjuder föreläsningar, handledning och fortbildning inom psykisk ohälsa till alla skolor. Skolsköterskorna har fått i uppdrag att föra statistik inom psykisk och fysisk ohälsa genom alla hälsosamtal. Statistik möjliggör att verksamheten kan se, såväl på helhet som på enskild skola, vilka områden som behöver förbättras genom riktade insatser.

Samarbetet mellan kommunens två grundsärskolor har ökat under läsåret, inte minst för att trygga övergången till årskurs 7 och framtagande av en gemensam digitaliseringsstrategi.

En organisationsförändring görs inför nästa läsår i Stimmets grundsärskola där stor hänsyn tagits till att skapa ökad studiero och att ge eleverna bättre förutsättningar för att maximera kunskapsinhämtningen. Lärartätheten kommer att ökas, fler kommer att arbeta tillsammans i lite större grupper för att öka det kollegiala lärandet och ge eleverna möjligheter att jobba i olika gruppammansättningar utifrån de individuella förutsättningarna.

Införandet av Vklass och fritidshemmens planeringsmall torde innebära att vårdnadshavarna får en ökad inblick i mål, planering och resultat.

Grundsärskolan har tagit del av samma prioriterade satsningar på lärandet, bedömning för lärande (BFL), som hela grundskolan har deltagit i. Anpassningar/justeringar av grundskolans modell har dock varit nödvändiga för att möta varje elevs individuella behov. Lärarna har arbetat med att förtydliga och klargöra för eleverna vilka mål de ska arbeta mot oavsett funktionsnivå, och få eleverna att vara mindre vuxenberoende och i stället lära av varandra.

Förvaltningen har påbörjat ett partsgemensamt arbete med en strategisk kompetensförsörjningsplan enligt den metod som SKL tagit fram.

Barn- och utbildningsförvaltningen fick i augusti 2018 i uppdrag av barn- och utbildningsnämnden att utreda organisationen kring grundsärskolan i Tyresö kommun. Rapporten presenterades i barn- och utbildningsnämnden i mars 2019. Utredningen visade på att det finns många goda skäl att på sikt anordna en grundsärskola som en sammanhållen enhet för åk 1-9 med egen rektor, i nära anslutning till en grundskola åk F-9. Det är dock nödvändigt att den framtida organisationen av grundsärskolan i Tyresö kommun sätts in i ett större sammanhang, inte minst vad beträffar lokalförsörjning. Beslut togs i barn- och utbildningsnämnden att organisationen ska förändras i olika steg. I framtiden kommer grundsärskolan vara en sammanhållen skola årskurs F-9. Den nya organisationen förväntas ge ett förstärkt systematiskt kvalitetsarbete samt underlätta rekrytering.

Utredningen/ rapporten biläggs (se bilaga)

Huvudmannen ska dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

- Resultat/sammanställning och analys av elev- och föräldraenkäten 2019
(se bilaga)
- Via lärplattformen Vklass (ny från och med höstterminen 2018) har huvudmannen tillgång till grundsärskolans kunskapsresultat och planering.
- Nämndmål, nämnduppdrag och indikatorer finns i kommunens kvalitetsverktyg (Bestyr) och utvärderas och analyseras tre gånger per år, T1, T2 samt i verksamhetsberättelsen. Verksamhetsberättelsen och nämndplan 2019 är inskickade sedan tidigare.
Delårsrapport 1 biläggs.
- Sammanställning av vad som framkommit i resultatdialoger presenteras för barn- och utbildningsnämndens ordförande och vice ordförande.
- Arbete pågår med att utveckla kommunens kvalitetsverktyg för direkt koppling till resultatdialogernas underlag och resultat.

Kommunens kvalitetsenhet har i uppdrag att genomföra fristående och oberoende granskningar och tillsyn av verksamheter som kommunen ansvarar för. Kommunstyrelsen har fastställt en övergripande plan för vilka granskningar som ska genomföras 2019. Granskningarna utgår alltid från medborgarperspektivet. Temagranskningar av det systematiska kvalitetsarbetet inom grundskolan kommer att ske med start i september 2019.

Bilagor

Delårsrapport 1

Elev-och föräldraenkäten 2019

Utredning framtida organisation av grundskolan i Tyresö kommun